

Parhaat perennat tuotantoon

Eeva-Maria Tuhkanen, MTT

Muistatko vanhan talon seinustalta perennan, joka kukoisti kesästä toiseen? Tällaisia kestäviä ja kauniita perennoja etsitään MTT:n Puutarhatuotannossa Piikkiössä laajojen kenttäkokeiden avulla.

MTT:ssä aloitettiin vuonna 2005 hanke, jossa etsitään Suomen oloihin kestäviä ja koristearvoiltaan parhaita perennakantoja, ja saatetaan ne tuotantoon. Hankkeen tavoitteena on perennakasvien käytön lisääminen etenkin julkisessa viherrakentamisessa.

Perennojen oikeat nimet selville

Kantavertailukokeisiin valittiin 18 perennasukua, joista tiedettiin löytyvän runsaasti kasvutavaltaan, kestävyydeltään ja kukinnaltaan erilaisia kantoja.

Tärkeänä seikkana sukujen valinnassa oli kuitenkin myös sekaannukset nimistössä. Samaa kantaa saatetaan nimittäin kaupata eri nimillä tai eri kantoja samalla nimellä. Tutkimuksen tavoitteena on nyt selvittää perennojen nimistöä.

Perennakantoja tunnistetaan kasvuhavaintojen lisäksi vuonna 2009 aloitettavien DNA-sormenjälkitutkimusten avulla.

Perennakantoja etsittiin suomalaisilta perennataimistoilta, kasvitieteellisiltä puutarhoilta, yksityisiltä henkilöiltä ja siementoimittajilta.

Koekentällä kukoistaakin nyt ajuruohoista, astereista, jaloangervoista, kierto- ja röyhytattarista, kissanmintuista, kurjenmiekoista, kuuniljoista, peurankelloista, pikkusydämistä, punalatvoista, punavärimintuista, salvioista, taponlehdistä, tulikellukoista, tähtiputkista ja vuohenjuurista yhteensä noin 350 kantaa.

Näistä kannoista osa on pitkään Suomessa viljelyssä olleita ja kuuluvat pihapiirien kulttuuriperintöön, osa taas on uudempia tulokkaita.

kuvat: Eeva-Maria Tuhkanen

Piikkiön koekentällä kukkivat viime heinäkuussa etualalla näkyvät jaloangervot, niiden takana siniset ja valkoiset peurankellot ja taustalla erottuvat tumman violetit salviat, siniset kissanmintut ja loppukesältä myöhään syksyyn kukkivat asterit.

Kenttäkokeet kertovat

Kenttäkokeet perustettiin kesinä 2005 ja 2006 kahdelle ilmastovyöhykkeelle, etelään Piikkiöön ja pohjoiseen Ruukkiin.

Tutkimus on monivuotinen, jotta perennojen ominaisuudet nähtäisiin vaihtelevien kasvukausien aikana. Kenttäkokeet jatkuvatkin vuoden 2010 loppuun asti.

Koekentällä perennat on istutettu neliömetrin ruutuihin ja kutakin kantaa on kuudessa ruudussa.

Piikkiön koekentällä on siis kantakokeen ruutuja yhteensä noin 2100. Ruudut on sijoitettu satunnaistettuun järjestykseen, jotta havaintotulokset voidaan analysoida myös tilastollisin testein.

Kasvu, kukinta ja terveys

Keväällä, kun maasta alkaa pilkistää uusien versojen alkua, aloitetaan läpi kasvukauden jatkuva havainnointi. Talvehtimisen onnistumista ja kasvuun lähtöä tarkkaillaan kasvuun lähtevien yksilöiden määränä ja elinvoimaisuutena sekä kasvuston korkeuden ja peittävyuden kehittymisenä.

Perennakasvustossa nopea peittävyys on toivottava ominaisuus, sillä se estää rikkaruohoja valtaamasta tilaa ja vähentää työtä. Perustamiskesän jälkeen perennaistutus

voikin olla varsin helppohoitoinen ja vaatia hoitoa huomattavasti nurmikkoa vähemmän.

Viikon tai kahden välein kasvustoista havainnoidaan varsinkin tauti- ja tuholaiskestävyyttä ja koristearvoja. Kukkien määrää tarkkaillaan koko kukinnan ajan. Kasvuston koristearvo määritetään kolmiportaisella asteikolla kasvuston eri vaiheissa sekä lehtevänä että kukkivana.

Ruuduittain tehtävät havainnot ja hoitotyöt vievät koko kesän, ja niitä tehdäänkin kantakokeissa kahden tutkijan ja kolmen tutkimusmestarin voimin.

Taudit ovat vakava ongelma esimerkiksi astereilla, joilla härmä on pilannut monen kannan kasvuston täysin. Terveys on talvenkestävyyden, kasvuominaisuuksien ja koristearvojen lisäksi tärkeä kriteeri, kun kokeista valitaan parhaita kantoja tuotantoon ja FinE[®]-tuotemerkin alla markkinoitaviksi.

Lisätietoja: eeva-maria.tuhkanen@mtt.fi
puh. 0400 908 662

Ajuruohot ovat kauniita maanpinnan peittäjiä, joista useat kannat talvehtivat vihreinä ja kukkivat pitkään. Ne olisivat monessa kohteessa nurmikkoa helppohoitoisempia ja näyttävämpiä. Ajuruohojen ympärillä on kuvassa kurjenmiekkvoja.